

ELS ORÍGENS. Esther Fabra, Josep Cunillera i Montserrat Robusté. Per conèixer l'Alt Camp, I. Valls 1992

per Eudald Carbonell Roura i Xosé Pedro Rodríguez Álvarez

La col·lecció «Per conèixer l'Alt Camp» fa la seva aparició amb la proposta número 1: *Els orígens*. Aquesta iniciativa de l'Institut d'Estudis Vallencs, que ha tingut un ampli suport institucional, es troba en la línia de publicacions de divulgació destinades al coneixement diacrònic de la història d'una comarca.

La llarga tradició de Catalunya pel que fa a l'arqueologia, consolidada de forma decidida per l'IEC, té en l'actualitat, als centres d'estudis comarcals, una continuïtat, moltes vegades de gran qualitat.

La relació històrica entre la investigació d'alt nivell i la divulgació ha estat una dialèctica permanent en el tarannà dels catalans. Ara la divulgació, cada cop més, comença a agafar la iniciativa en el camp del coneixement, de manera que la societat arriba a gaudir d'instruments més acurats per a allò que és l'estudi de l'arqueologia.

La ressenya d'aquesta obra de divulgació no es pot fer des d'una perspectiva purament empírica; cal acostar-s'hi des d'un altre àmbit. En primer lloc, els cinc apartats que formen el text i la seva temàtica configuren espais prou diferenciats que permeten de tractar-los de forma específica. El Paleolític del Pont de Goi i de Picamoixons, que mereixen una explicació general dels costums dels caçadors recol·lectors del Plistocé, són tocats de forma tangencial, però aclaridora, i donen al neòfit i a l'infant un recurs escrit per conèixer bé els seus orígens. Pel que fa al Neolític, una àmplia explicació general

constrasta amb la poca informació que es dona d'aquest període a la comarca, com a conseqüència del fet que tot el registre històric no és explotat de la mateixa manera ni té la mateixa sistemàtica.

La diferenciació de coves d'hàbitat i altres de sepulcral, pel que fa a l'edat dels metalls, és una clara mostra de la diversitat del registre constatada en aquestes estructures. Com és costum en el llibre, tot té una bona explicació general i s'exposen els fenòmens més importants de cada època o període. En aquest capítol dedicat a les comunitats de l'edat dels metalls hom destaca la importància de construccions megalítiques com la galeria coberta del Mas Pla de Valldossera (Querol) i la cista de la Cabanyota (Querol), i de coves sepulcral com el Cau d'en Serra (Picamoixons).

El món ibèric també té una bona introducció i s'explica la situació estratègica dels poblats i la forma de vida dels grups que els habitaven. Les referències a la metal·lúrgia, la ceràmica i els teixits, a més a més de l'alfabet, jerarquitzen la informació d'aquest apartat. Com a troballes més importants a la comarca destaquen el poblat del Vilar, a Valls, i el jaciment de Fontscaldes, d'època ibèrica amb contactes amb els romans.

L'ocupació romana del territori de l'Alt Camp i la sistematització de la seva economia i costums es tracten a bastament a l'apartat següent. Vil·les i enterraments, comunicacions i obres hidràuliques

vertebren l'exposició de les principals troballes d'aquest període.

Per finalitzar podrien dir que els annexos de vocabulari, bibliografia, adreces d'interès, propostes de treball i el joc complementen una documentació que

esdevindrà útil per a tots aquells que decideixin adquirir aquesta obra, la qual, si bé és de caràcter general i de divulgació, conté una visió aclaridora i gens menyspreable dels orígens del poblament general de l'Alt Camp.